

Mondros Ateşkes Antlaşması'nın şartları Sultan Vahdettin tarafından ağır bulunmakla birlikte kendisi, **I. Dünya Savaşı**'ndan sonra diğer müttefik devletlerin hükümdarları gibi tahtı kaybetmemiştir. Sadrazam Ahmet İzzet Paşa, Türk heyetinin gördüğü iyi kabulden dolayı **Amiral Calthorpe**'a (**Kaltorp**) teşekkür mektubu göndermişti.

... Mütarekeyi imzalayan Rauf Bey, İstanbul'a döndükten sonra gazetecilere yaptığı açıklamada; "...mütarekeyi imzaya giderken bugünkü gibi sevinçli döneceğimi tahmin etmiyordum. İngilizler çok açık kalpli ve samimi hareket ettiler.

Bu mütareke ile devletimizin istiklali, saltanatımızın hukuku tümüyle kurtarılmıştır. Bu mütareke galip ile mağlup arasında yapılmış bir mütareke değil savaş hâlinden çıkmak isteyen denk iki devletin aralarındaki düşmanlığı durdurmaları durumu gibi bir şeydir."

www.akademikbakis.org

Trablusgarp ve Balkan Savaşlarından beri sürekli savaş hâlinden yorulan halk, ilk günlerde ateşkesten memnundu. Fakat kısa bir süre sonra haksız işgaller karşısında ne yapacağını bilemez duruma geldi. Bu işgallere karşı Osmanlı hükûmetinin de hiçbir tedbir alamaması çaresizliği daha da artırdı.

Osmanlı hükûmeti işgallere sessiz kalmakta ve işgalleri kabullenmekte idi. 30 Ekim 1918 tarihinde Mustafa Kemal Paşa, Yıldırım Orduları Grup Kumandanı olarak tayin edilmiş ve ateşkes şartlarını 3 Kasım 1918'de İstanbul'dan öğrenmişti. Mustafa Kemal, anlaşma hükümlerini okuyunca bu maddelerin Türk milleti için vahim sonuçlar doğuracağını görmüştü.

Mustafa Kemal Paşa, ateşkes hükümlerinden bazılarının yanlış anlaşılmaya müsait olduğunu görerek Sadrazam Ahmet İzzet Paşa'yı bir telgraf ile uyardı. 7 Kasım 1918'de Yıldırım Orduları Grubu ile 7. Ordu Karargâhının dağıtılması üzerine 13 Kasım 1918'de İstanbul'a gelen Mustafa Kemal Paşa, İstanbul hükûmetinin ve padişahın İngilizlerin etkisi altında olduğunu düşünerek bazı girişimlerde bulunmaya başladı.

Buna göre Mustafa Kemal yeni kurulacak Ahmet İzzet Paşa hükûmetinde Harbiye Nezaretinde görev almak istedi. Bu dönemde Mustafa Kemal, Ali Fethi Bey ile birlikte Minber gazetesini çıkararak kamuoyunu uyandırmak istedi. 17 Kasım 1918 tarihinde Minber gazetesinde yayımlanan bir mülakatta Mustafa Kemal, ordu ve siyaset ilişkisi hakkındaki

görüşlerini şöyle ifade ediyordu:

...Ben en iyi siyasetin her türlü anlamıyla “**en çok kuvvetli olmak**” bulunduğunu kabul ederim. “**En çok kuvvetli olmak**” tabirinden amacım, yalnız silahlı **kuvvet** olduğunu zannetmeyiniz. Aksine asker olmama rağmen bu, bence kuvveti meydana getiren etkenlerin sonucusudur. Benim kastettiğim, manen, ilmen, ahlaken ve fennen kuvvetli olmaktır.

Bu saydığım özelliklerden yoksun olan bir milletin bütün askerlerinin en son silahlarla donatıldığını düşünsek bile kuvvetli olduğunu kabul etmek doğru olmaz... Benim anladığıma göre güçlü bir ordu denildiği **zaman** anlaşılması lazım gelen mana, her ferdi bilhassa zabiti, kumandanı medeniyet ve fenniye müdrik ona nazaran fiil ve hareketlerini tatbik eder. Minber, 17 Kasım 1918 (Sadeleştirilmiştir.).

Mustafa Kemal Paşa, anlaşmanın şartlarını çok ağır bulduğuyla ilgili şunları belirtmiştir:

Mondros Ateşkesi, Osmanlı Devleti'nin müttefikleriyle beraber sürüklendiği acı yenilginin yüz kızartacak bir sonucudur. Bu ateşkes maddeleri Türk topraklarını yabancıların işgaline sunmuştur. Yine bu ateşkes maddeleri Sevr Antlaşması'nın hükümlerinin de kolaylıkla kabul ettirilebileceği fikrini işgalcilere mümkün ve normal gösterdi. Kemal Atatürk, Nutuk (1919-1927), haz.: Zeynep Korkmaz, s. 482.

Kaynak:12.Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Ders Kitabı (PDF)

İnkılap Tarihi Ders Notları